

Ovo je pregled **DELA TEKSTA** rada na temu "**Dobrovoljni penziski fondovi u Srbiji**". Rad ima **8 strana**. Ovde je prikazano **oko 500 reči** izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo **DEO TEKSTA** izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti. Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati [ovde](#).

Marko Đokić *

Penzioni fondovi i osiguravajuće kompanije kao institucionalni investitori **

1. UVOD

P

ostojeći penzioni sistem u Srbiji je tzv. "pay as you go", sistem međugeneracijske solidarnosti (vidi [2], str. Penzioni sistemi). Drugim rečima, sadašnja generacija zaposlenih uplaćuje doprinose iz kojih se isplaćuju penzije sadašnjim penzionerima. Broj zaposlenih u odnosu na broj penzionera stalno opada, što je posledica opšteg demografskog trenda starenja

---

* Ekonomski institut, Beograd ** Rad predstavlja deo rezultata istraživanja na projektu 1554 finansiranog od strane MNTRS

61

M.Đokić

Penzioni fondovi i osiguravajuće kompanije kao . . .

stanovništva. To prouzrokuje konstantan deficit penzionog fonda koji se mora dopuniti iz budžeta. Gotovo sve zemlje koje su prošle ili prolaze kroz proces tranzicije odustale su od toga da sarno država obezbeđuje penzije. Prisutno je uvođenje "three-pillar" sistema, odnosno sistema "tri stuba". Dakle, svi uvode dopunske penzije fondove koji Vam omogućavaju da sami, nezavisno od države, utičete na sigurnost i visinu penzije. Prvi stub je obavezno penzijsko osiguranje pod patronatom države. Drugi stub je dopunsko obavezno penzijsko osiguranje, zasnovano na principu akumulacije sredstava na ličnim računima osiguranika. Ovu vrstu penzijskog osiguranja sprovode privatni penzioni fondovi, zaduženi za investiranje prikupljenog novca. Pokazalo se u praksi da država nije dobar investitor prikupljenog novca u okviru penzionog fonda, a problemi su sve veći sa smanjenjem priliva novca u fondove. Tu prazninu popunjavaju privatni fondovi koji su u zakonskoj obavezi da prikupljeni novac ulažu i da, na tom osnovu ostvarenu dobit preraspodele na račune onih koji su taj novac uložili. Treći stub je dopunsko dobrovoljno penzijsko osiguranje koje je na raspolaganju svakom građaninu posebno. Novac se ulaže u fond koji ta sredstva plasira, ostvaruje dobit i periodično preraspodeljuje na individualne račune osiguranika. Time je omogućeno dobijanje penzija iz još jednog (odnosno dva) nezavisna izvora, što garantuje sigurnost i kontinuitet isplate.

Slika 1. Novčani tokovi u penzionom fondu (Prema [2])

62

Industrija 1-2/2003

2. PENZIONI FONDOVI

Penzioni fondovi su značajan činilac pri planiranju penzija. U martu 1997 u USA penziona aktiva bila je skoro 6,4 triliona dolara. U osnovi, penzioni fond preduzeća prima doprinose od strane preduzeća, zaposlenih u preduzeću, ili na oba načina. Penzioni fondovi investiraju da bi radnicima obezbedili planirani tok primanja nakon njihovog penzionisanja. Planom

definisanih penzija (vidi [1], str. 63) omogućava se isplata planiranog dohodka korisnicima penzijskog osiguranja. Visina penzija je obično određena faktorima kao što su plate radnika, vreme službe ili i jedno i drugo. Preduzeća isplaćuju svake godine značajne sume za ostvarenje penzionog plana. Visina doprinosa preduzeća zavisi od očekivanog rasta budućih zarada i stope prinosa na planirani iznos sredstava koji definisan planom. U skladu sa definisanim penzionim planom kompanije prenose rizik plaćanja budućih penzija za na penzione fondove; međutim ukoliko se investira pogrešno ili ukoliko preduzeće nije sposobno da uplati planirani iznos doprinosa, manjak mora biti nasdoknađen u sledećim godinama. Loše performanse investicionih ulaganja znači da aktuelna stopa prinosa na sredstva koja su obuhvaćena planom padne ispod prihvaćene aktuarske stope prinosa. Aktuarska stopa prinosa predstavlja diskontnu stopu kaoja se koristi za utvrđivanje sadašnje vrednosti planiranih budućih obaveza kao i za utvrđivanje doprinosa koje preduzeće treba da unese u penzioni plan. Ciljevi i ograničenja u penzionom planu različiti su zavisno od toga da li se radi o planu definisanih penzija ili planu definisanih doprinosa. Plan definisanih penzija. Postoje dva tipa ovog plana. Za planove kod kojih je sadašnja vrednost obaveza fonda prema zaposlenima premašuje vrednost sredstava fonda «underfunded plan», karakterističan je konzervativan stav prema riziku da bi se na vreme obezbedilo zatvaranje finansijskog gega. Ovo može iziskivati strategiju pomoću planiranja višeg nivoa doprinosa i pretpostavlja nižu aktuarsku stopu. Planovi kod kojih je sadašnja vrednost obaveza za penzije manja od planskih sredstava «overfunded plans», dopušta agresivniju investicionu strategiju u kojoj firma smanjuje svoje doprinose a uvećava rizik ostvarenja plana. Cilj je da se postigne planirana aktuarska stopa prinosa koja je podešena od strane statističara koji procenjuju buduće obaveze fonda koje su zasnovane na pretpostavkama o promeni budućih zarada, nivou tekućih primanja, promeni penzionih propisa i budućih očekivanja radnika. Aktuarska stopa, takođe, pomaže prilikom određivanja veličine doprinosa koji ulaze u plan u toku planiranog perioda. Zahtev za likvidnošću kod ovih planova je najvećim delom u funkciji prosečne starosti penzionih korisnika. Mlađa starosna struktura znači i manje izraženu potrebu za likvidnim sredstvima dok starija struktura generalno znači veću potrebu za likvidnošću da bi se izmirile tekuće (dospele) obaveze za penzije.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com